

Proklínání těla

Ale Kristus nás vykoupil z kletby zákona tím, že za nás vzal prokletí na sebe, neboť je psáno: „Proklet je každý, kdo visí na dřevě.“

GA 3,13

Se svým tělem bojuji od té doby, co jsem si uvědomila, že nějaké tělo mám. Nechtěla jsem nosit šaty. Nesnášela jsem, když mně matka rozčesávala vlasy kartáčem. Nenáviděla jsem, když mně oblékali košile, zatímco kluci chodili bez nich. A pak se mě dotknul děda a mně se udělalo zle. Žaludeční nevolnost. Tělo jsem musela mít přikryté a odkryt se mohlo kdykoliv, když se chtěl se mnou potěšit. Co jsem měla po všech těch bitvách dělat s tím, jak se moje tělo cítilo, když se mě dotýkal? Je mi špatně z toho, co moje tělo v mužích vzbuzuje a co kvůli tomu cítím.

ÚČASTNICE TERAPEUTICKÉ SKUPINY

Taktika zneužívajícího je vždy stejná: zaučit, vzrušit, zostudit a odsoudit. Jakmile se srdce přidá ke zlu a zároveň rozkoš a touhu zavrhuje, opakuje se nekonečný cyklus dalšího odsuzování a pohrdání. Tato taktika se opakuje tak často, až nás chytí do pasti. V žádném z příběhů se nemění strategie, nýbrž specifické drobnosti.

Jeden z nejtemnějších příběhů, jaké jsem za dvacet pět let slyšel, byl od klientky, kterou zneužíval muž, jenž spojoval krutost, moc a mučení se vzrušením a laskavostí. Nasadil jí pouta a bičem a dalšími nástroji pro torturu jí na těle způsobil taková poranění, až

zkolabovala. Po mučení ji uspal a pak ji něžně hladil a přitom jí do ran vtíral hojivý balzám.

V noci ji držel v krabici podobné rakvi, z níž se do rána snažila zoufale dostat, i když to znamenalo další den bolestí a ponižování. Pohlavní zneužívání bylo pácháno ve zmatku hrůzy a temné závislosti. Zručnost a mistrovství jejího trýznitele, naučené u tajné sekty a zdokonalené v jakémsi polovojenském prostředí, mu umožňovaly vést válku proti její duši a každý následující útok učinit horší než předchozí. Podle jejích vlastních slov:

Rány, které na mě dopadaly v různých formách jako sprška, jsem přetrpěla. Moje tělo bylo zbité, ale přesto většinou nedotčené. Vnitřním konfliktem byla krajina v mém nitru v ty strašné dny navždy změněna. Tělo i duše byly vypáleny, zpustlé, kopce zčernalé a doutnající – občas nějaký ten zelený šlahoun rozechvěle rostl a vzdoroval krvavému obléhání. On se ale vždycky vrátil a znovu hladil mou paži, a když se na ní objevila nějaká žilka, občas na ni poklepal. V tom jemném rytmu jsem se uvolnila. I teď se mi chce ještě při vzpomínkách plakat. Hladil mě po vlasech, které mi padaly přes obličej. Jak tyto příjemné doteky ale bolely! O celou věčnost později mi omotal kolem ruky škrtidlo, až se guma zakusovala do masa. To pronikavé štípnutí jsem uvítala. Jehla, mnohdy vytoužené rozptýlení, si našla v mé paži domov. Příliš snaživé zalepování leukoplastů, její těsné přilnutí ke kůži, ovázání, další leukoplast a cévka byla v žíle. Pak řekl: „Teď se musím postarat o tvá záda. Bude to trochu bolet.“ A začal po rozervaných místech pod rameny roztírat nějakou mast. Kuriózní je, že ten štiplavý pocit mě přestával stále více otravovat. Úplně jsem roztála při tom, co vypadalo jako přemrštěná péče. Nikdy předtím jsem nepocítila dotyk, který by laskal a takto utěšoval. Už nemám sílu v tom pokračovat.

Kontury mučení a pohlavního zneužívání této ženy jsou mimo chápání, ale vzorec je tentýž: vyvolat vzrušení bolestí a strachem,

nahradit je něžností a rozkoší, pak kvůli vzrušení způsobit bolest a strach a nakonec je utěšovat laskavostí a jemností. Ambivalentnost, která z toho vzejde, je složitá a neodbytná. Těžké je uvěřit, že něžná a laskavá péče a jemný dotek, zvláště v oblasti genitálií, jsou trýznivější než původní strach a bolest.

Bolest vyvolá vzdor a nezdolnost. Přiměje zneužívanou osobu, aby se bránila tím, že se vydá daleko do disociativních oblastí duše, kde teskní, dokud utrpení neskončí. Avšak potěšení, zejména něžné, které přináší vzrušení do genitálií, táhne duši zpátky vrstvami jednotlivých poškození až k povrchu, kde opět trpí jak ponižováním, tak tím, co vyvolává radost.

Tento velmi nadaný a temný mučitel věděl, jak vyrvat maso ze zad mé klientky a zmírnit pak její bolest. Česal ji a něžně jí hladil rány, zatímco si ji připravoval na své konečné sexuální zneuctění. Poslechněte si ještě jednu její poslední slova: „Už nemám sílu v tom pokračovat.“ To není ostrá, spalující bolest či hrůza, která ji přinutila něco takového říct, ale hlazení a utěšování, jež vyburcovalo cosi v jejím srdci, čeho se předtím nikdo nedotkl.

Další příběh mi vyprávěla svobodná kamarádka. Podělila se se mnou o to, jak bojovala s ženatým mužem z církve, který ji nabídl hravou, svádívou přízeň. Flirtoval s ní a nevhodně se k ní choval, ale nikdy nepřekročil hranici fyzického dotyku. Zjistila, že na něj často myslí, a cítila se znehodnocená a hloupá kvůli tomu, že o něj má stále větší zájem.

Myslela jsem si už ke konci roku, že jsem dost pevná, a má fascinace jím začala ustupovat. V lednu jsem ho několikrát viděla v církvi; poprosil o zapůjčení několika knih a párkrát jsem s ním mluvila na parkovišti. Vše se zdálo docela neškodné – ale uvědomovala jsem si, že mě stále přitahuje, že nade mnou má snad nějakou moc či co. Například jsem mu knihy půjčit vlastně nechtěla, ale měla jsem dojem, že mu neumím říct ne. Chápu, jak se to mohlo rychle zvrtnout v závislostní

vztah. Jsem zlomená a pevně rozhodnutá, že si svou krásu napříště ohlídám, aby nebyla zraněna. Také se toho děším. Poznamenal mě už poslední destruktivní vztah, který jsem prožila v jiné církvi, tělo zkrátka křičelo – už tím peklem nechci nikdy znovu projít! Ono je však děsivé i to, když žijete bez představ a fantazírování; tak jsem například zvládla trauma – vždycky jsem fantazírovala. Chce to vytrvat.

Má kamarádka má historii citových pletek s ženatými muži, které začaly již komplikovaným vztahem s jejím otcem. Poslední přátelství, jež měla s ženatým mužem v jiné církvi, sice neeskalovalo do tělesné aférky, ale stalo se zdrojem vzrušení, hanby, odsuzování a posedlosti. Předváděla v něm násilnickou dynamiku podobnou té, jakou zažila s otcem, a své dětské trauma zvládala tak, že unikala do říše fantazie, neboť jen v ní nacházela útěchu. Fantazie jí umožnila utéct z nešťastné či banální reality a vymyslet si život, jaký si přála. Bylo snadné představit si muže, který jí věnuje pozornost jako její platonický přítel, který po ní nechce sex a který jí dává zakoušet blažené pocity. Tentokrát však věděla, že něco není s jeho péčí v pořádku, a to i když si neuvědomovala, co v ní její nový přítel probouzí. Přesto se ocitla v jakémsi gravitačním poli, z něhož nemohla uniknout. Vzrušení přinášelo sebeodsouzení, jež jako by zesilovalo její obsesi.

Čím blíže se člověk dostane ke svému studem naplněnému příběhu, tím těžší je zůstat laskavý nebo po laskavosti toužit. To platí zejména tehdy, kdy se oběť pohlavního zneužití rozmluví o péči a potěšení, jež jí pachatel zneužívání poskytoval.

V knize *Zraněné srdce* jsem psal o tom, jak každý akt zneužití s sebou přináší vznik důvěry (kromě zkušenosti, kdy dojde ke zneužití dítěte náhodně třeba v lese). Zneužívající člověk si dítě připravuje tak, že pozoruje jeho potřeby a to, co mu jeho primární opatrovatel mnohdy nedává. Zkoumá srdce i život dítěte a staví se jako stabilní důvěrník nabízející mu to, co mu druzí neposkytují.

Toto stadium opečovávání má nevyočitatelnou moc. Ať již období příprav trvá několik minut či měsíců, důvěra je získána a přístup k srdci zajištěn. Nejdábelštější na tom všem je, že pachatel zneužití zasévá sítě, jež je často životodárné. Bůh nás stvořil k tomu, abychom byli zkoumáni, chápáni a interpretováni, a čím přesnější a hlubší je to pochopení, tím více nás zážitek oživuje. Netrvá dlouho, aby si nás získal pozorný „čtenář“.

Vracel jsem se domů z jedné cesty a můj let byl zrušen. Přesunul jsem let po telefonu a přitom hovořil s někým z personálu letiště, kdo jedná s elitními piloty. Musel jsem si však pořídit novou letenku a tak jsem se postavil do fronty, která byla na celou věčnost. Konečně na mě přišla řada a já dal slečně za pultem starou letenku a řekl jí, že chci letenku na nový let. Informovala mě, že tento let je již plný. Byl jsem vyčerpaný a rozčilený a řekl jsem jí povýšeným tónem, že jsem si již let zabojoval a že potřebuji letenku jen vytisknout.

Podívala se na mě a řekla: „Doktore Allendere, jste určitě rozčilený a není radno si s vámi zahrávat.“ Poprvé jsem jí pohlédl zpřímá do očí. Její tvář prozrazovala, že mou bohorovnost mi ani neoplatí, ani se nebude omlouvat. Byla přímá a tvrdá. Zamumlal jsem: „Omlouvám se a máte pravdu, jsem grogy.“ Cítil jsem, jak se mi uvolnilo tělo. Začala být vřelá a usmála se. „Žádný strach, je to moje práce vědět, jak jednat s našimi nejváženějšími zákazníky, kteří nás zaměstnávají a cítí se být v právu a mimořádně podráždění, když jejich život neprobíhá, jak by si přáli.“

Od srdce jsem se musel zasmát. V jedné větě mě chválila a pak mi sdělila, že můj egocentrický, nesebekritický nárok je něco, co jako odbornice umí vyřešit. To, jak geniálně se se mnou vypořádala, si zasloužovalo celý můj respekt. Vyčetla z mé tváře jak vyčerpání, tak požadavky – a já bych býval udělal cokoli, oč by požádala. Připadal jsem si jako štěně, kterému se vyhubuje a pak se mu dá hřejivá příkrývka.

Může-li někdo cizí změnit mou náladu a okolnosti tak rychle, a to si sám sebe docela uvědomuji a jsem vysoce funkční (občas) dospělý,

jak to pak může dopadnout s někým, kdo je ještě dítě a my ho dokážeme přečíst? Splyváme s lidmi, kteří nám dávají ochutnat život. Vynikající znalec našeho srdce si do něj získá přístup a my jsme mu ještě zavázáni a dál se otvíráme jeho úmyslům.

Jedna věc je být dobře pochopen, ale ještě speciálnější věc je být *vybrán*. Největší hlad má srdce po tom, abychom byli ze všech ostatních zvoleni právě my. Hladovíme nejen po tom, abychom byli známí, ale daleko více po tom, abychom byli těmi, kdo rozradostňují oči milovaného. Učitel, který se na nás usměje, nás naplňuje příjemným pocitem. Učitel, který vidí naši radost a těší se z ní, nám dává zakusit nevysslovitelné blaho. Může se to odehrát v mžiku, ale zásadně to pozmění biochemii v našem mozku.

Když pachatel zneužití použije vůči své oběti jako součást dynamiky něhu a lásku, oběť ztratí schopnost odlišit radost a krásu od újmy a zla. Čím hlouběji sestoupíme do sféry poškozování, tím spíše musíme chápat ďábelský záměr zla. Vyžaduje to porozumět roli hanby, síle pohrdání a odhodlání proklít to, čemu Bůh žehná.